

Sygn. akt I Ca 395/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SSO Elżbieta Zalewska-Statuch

SSO Katarzyna Powalska

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2013 r. w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa (...) SA V. (...) w W.

przeciwko J. R.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Sieradzu

z dnia 7 czerwca 2013 r. sygn. akt I C 681/12

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanego J. R. na rzecz powoda (...) SA V. (...) w W. kwotę 300 (trzysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji.

Sygn. akt I Ca 395/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 07 czerwca 2013 roku Sąd Rejonowy w S. sprawie z powództwa (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. przeciwko J. R. o zapłatę zasądził

od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3000 z ustawowymi odsetkami od dnia 23 września 2010 roku i ustalił odpowiedzialność pozwanego jako solidarną z odpowiedzialnością M. S., wynikającą z prawomocnego wyroku wydanego przez Sąd Rejonowy w Sieradzu z dnia 9 listopada 2011 roku w sprawie sygn. akt I C 57/11,

Ponadto Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 655 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i ustalił odpowiedzialność pozwanego jako solidarną

w zakresie tej kwoty z odpowiedzialnością M. S., wynikającą z w/w wyroku, jak również nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Sieradzu kwotę 20, zł tytułem zwrotu wydatków tymczasowo poniesionych

z sum budżetowych.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na ustaleniach, które Sąd Okręgowy w całości podziela i przyjmuje za własne, a których istotne elementy przedstawiały się następująco:

Dnia 19 stycznia 2001 roku Zakład Gastronomiczny (...), (...) s.c. w S. zawarł u powoda umowę ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rozboju. W umowie tej sumę ubezpieczenia wskazano kwotę 8.300,00 zł. Strony ustaliły okres ochrony ubezpieczeniowej od dnia 20 stycznia 2001 roku do dnia 19 stycznia 2002 roku.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 19 sierpnia 2002 roku Sąd Rejonowy w Sieradzu skazał J. R. za popełnienie przestępstwa przywłaszczenia mienia na łączną kwotę strat co najmniej 3.685,63 zł i powodując także uszkodzenie drzwi i okien na sumę strat w wysokości 1.000 zł, działał na szkodę właścicieli wskazanego lokalu. I powoda.

W dniu 16 marca 2001 roku, w związku z włamaniem objętym opisanym wyżej wyrokiem, ubezpieczony zgłosił szkodę u powoda.

W toku postępowania likwidacyjnego wysokość szkody ustalono na kwotę 3.392 zł.

Na skutek ugody zawartej w dniu 08 maja 2001 roku, z tytułu zgłoszonej szkody, powód wypłacił ubezpieczonym kwotę 3.000,00 zł.

W dniu 15 września 2005 roku powód przesłał pozwanemu wezwanie do zapłaty kwoty 3.000,00 zł.

Stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy.

Sąd Rejonowy oddalił wnioski dowodowe pozwanego w zakresie dowodu z zeznań świadków, gdyż pozwany nie wskazał na jakie, istotne z punktu widzenia zasadności powództwa, okoliczności mieliby zostać przesłuchani świadkowie oraz z tego względu,

że w odniesieniu do wysokości szkody i okoliczności popełnionego przez pozwanego czynu zabronionego Sąd związany jest prawomocnym rozstrzygnięciem wydanym w postępowaniu karnym i w tym zakresie nie ma możliwości czynienia własnych, odmiennych ustaleń.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo w sprawie niniejszej zasługuje na uwzględnienie, a podstawę rozstrzygnięcia stanowią przepisy art. 828 § 1 k.c. w zw. z art. 415 k.c.

Sąd pierwszej instancji zwrócił uwagę, że w rozpoznawanej sprawie ustalono, iż pozwany został prawomocnie skazany za przestępstwo popełnione na szkodę ubezpieczonego, a w świetle uregulowania przyjętego w art. 11 k.p.c. nie budzi wątpliwości, że Sąd cywilny związany jest ustaleniemi prawomocnego skazującego wyroku karnego co do popełnienia przestępstwa oraz wyrządzenia tym przestępstwem szkody i dlatego w oparciu o treść art. 415 k.c., dopuszczając się czynu niedozwolonego objętego prawomocnym wyrokiem skazującym, ponosi odpowiedzialność wobec poszkodowanego, a w sytuacji wypłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela – również przewidzianą w art. 828 k.c. odpowiedzialnością regresową.

Co do wysokości szkody, Sąd Rejonowy podniósł, że została ona ustalona zarówno w toku postępowania karnego oraz w toku postępowania likwidacyjnego, a z uwagi na wypłatę przez powoda poszkodowanemu na mocy zawartej z nim ugody kwotę 3000 zł oraz żądania jej w pozwie, Sąd zasądził przedmiotową kwotę w tej wysokości.

Sąd Rejonowy, z uwagi na uprawomocnienie się orzeczenia wydanego w sprawie I C 57/11, obejmującego tożsamą kwotę, co do współsprawcy szkody, Sąd ustalił odpowiedzialność pozwanego jako solidarną z odpowiedzialnością M. S., wynikającą z opisanego wyroku karnego.

O odsetkach ustawowych Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., zasądzając je od daty żądanej w pozwie

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) oraz art. 13 ust. 1 w zw. z art. 79 ust. 2 lit. c ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, obciążając nimi pozwanego, ustalając jego odpowiedzialność jako solidarną z odpowiedzialnością M. S. wynikającą z wyroku karnego.

Powyższy wyrok Sądu Rejonowego apelacją zaskarżył pozwany J. R. zrzucając mu:

- naruszenie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 375 § 1 k.c. poprzez ich niezastosowanie w sytuacji gdy pomiędzy pozwanym M. S. a stroną powodową sprawa o roszczenie 3 000 zł została już prawomocnie osądzona w 2002 roku, a jemu - jako pozwanemu solidarnie - przysługuje prawo powołania zarzutu, który przysługiwał ze względu na sposób powstania i treść zobowiązania wszystkim pozwanym,

- naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z wyroku Sądu Rejonowego w Sieradzu z dnia 13 sierpnia 2002 roku o sygn. akt II K 209/02 i art. 228 § 2 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 213 § 1 i 2 k.p.c. poprzez nie stwierdzenie powagi rzeczy osądzonej pomiędzy stroną powodową a M. S. i uznanie powództwa zmierzającego do obejścia prawa za sprzeczne z prawem.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i odrzucenie pozwu.

W odpowiedzi na apelację pozwanego, powód wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu w postępowaniu odwoławczym, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego J. R. jako bezzasadna podlega oddaleniu, gdyż opiera się na wadliwym rozumieniu instytucji powagi rzeczy osądzonej, której zaistnienie powodowałoby odrzucenie pozwu.

Uwadze skarżącego uchodzi, iż zarówno on, jak i M. S. odpowiadają solidarnie wobec osoby poszkodowanej popełnionym przez nich przestępstwem.

W stosunku do każdego z nich, poszkodowanym przysługuje prawo wytoczenia powództwa o zasądzenie kwoty odpowiadającej wysokości szkody. Zgodnie z art. 366 § 1 i 2 kc w takiej sytuacji poszkodowany jako wierzyciel może bowiem żądać całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna i dopiero zaspokojenie wierzyciela przez któregokolwiek z dłużników zwalnia pozostałych (solidarność dłużników). Zatem poszkodowany bezpośrednio lub zakład ubezpieczeń z regresu, jeśli za sprawcę przestępstwa, zobowiązanego do naprawienia szkody zaspokoił poszkodowanego, może pozwać oddzielnie M. S. i oddzielnie pozwanego w tej sprawie o całą kwotę odpowiadającą wartości szkody i taka sytuacja występuje w tej sprawie. Pozwany zwolniony byłby z odpowiedzialności tylko wówczas, gdyby M. S. zapłacił za szkodę wywołaną przestępstwem a na istnienie takiej okoliczności pozwany się nie powoływał.

Natomiast instytucja powagi rzeczy osądzonej dotyczy sytuacji wprowadzającej zakaz ponownego orzekania o roszczeniu, jeżeli wcześniej zostało wytoczone powództwo pomiędzy tymi samymi stronami o to samo roszczenie.. Kwestia ta była już przedmiotem rozważań przez Sąd Rejonowy, który postanowieniem z dnia 23 października 2012

roku odmówił odrzucenia a zażalenie wywiedzione na to postanowienie zostało oddalone przez sąd drugiej instancji w dniu 04 lutego 2013 roku.

Pozwany nie może powoływać się na powagę rzeczy osądzonej, gdyż nie istnieje żaden wcześniejszy wyrok rozstrzygający spór pomiędzy nim a poszkodowanym lub wstępującym w prawa poszkodowanego – zakładem ubezpieczeń społecznych.

Sąd nie naruszył również art. 233 § 1 kpc, gdyż istnienie wyroku Sądu Rejonowego w Sieradzu z dnia 13 sierpnia 2002 roku w sprawie II K 209/02 jest okolicznością bez znaczenia dla merytorycznej oceny zasadności powództwa.

W sprawie karnej prowadzonej pod sygnaturą II K 209/02 złożono pozew adhezyjny przeciwko M. S. – współodpowiedzialnemu za przestępstwo razem z pozwanym. W tym postępowaniu Sąd karny wydał więc orzeczenie zasądzające świadczenie tylko wobec drugiego oskarżonego a nie w stosunku do pozwanego J. R.

Z tego też względu, nie sposób tu mówić o tożsamości stron w sprawie, gdyż rozstrzygnięcie w sprawie karnej dotyczyło innej osoby niż pozwany J. R..

Nie istnieje orzeczenie sądu, na które można się powołać jako uzasadnienie zarzutu powagi rzeczy osądzonej z tego względu, że powaga dotyczy tylko tego co stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a takiego rozstrzygnięcia w stosunku do J. R. nie było.

Nieskuteczność zarzutu powagi rzeczy osądzonej czyni bezprzedmiotowym także zarzut naruszenia art. 357 § 1 kc i oznacza, że brak było podstaw do stosowania w sprawie art. 213 § 1 i 2 kpc i art. 228 § 2 kpc. Fakty powszechnie znane to fakty tak oczywiste, że są znane praktycznie wszystkim, bez potrzeby i możliwości odtwarzania źródeł tej wiedzy. Natomiast okolicznością taka nie jest istnienie wyroku karnego niepotwierdzającego zajście zdarzenia z którym skarżący wiązać chce korzystne dla siebie skutki prawne.

Trudno zgodzić się również ze skarżącym, iż sąd naruszył art. 227 kpc. Zgodnie z tym przepisem przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Treść tego przepisu wskazuje na przedmiot postępowania dowodowego przeprowadzanego przez sąd określając, jakie fakty mają "zdatność" dowodową, a więc które zjawiska świata zewnętrznego, jakie okoliczności oraz stany i stosunki mogą być przedmiotem dowodzenia w konkretnym procesie cywilnym, (zob. wyrok SN z dnia 17 kwietnia 1998 r., II CKN 683/97, Lex nr 322007).

Ocena, które fakty mają dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, jest uzależniona od tego, jakie to są fakty, a także od tego, jak sformułowana i rozumiana jest norma prawna, którą zastosowano przy rozstrzygnięciu sprawy. Stan faktyczny w każdym postępowaniu jest oceniany w aspekcie przepisów prawa materialnego. Przepisy te wyznaczają zakres koniecznych ustaleń faktycznych, które powinny być w sprawie dokonane. Przepisy prawa materialnego mają też decydujące znaczenie dla oceny, czy określone fakty, jako ewentualny przedmiot dowodu, mają wpływ na treść orzeczenia (zob. wyrok SN z dnia 26 lipca 2000 r., I CKN 975/98, Lex nr 50825). W tym kontekście twierdzenie strony o istnieniu okoliczności, której nie da się wywieść z treści wyroku karnego nie jest faktem istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy.

Z tych wszystkich względów apelacja pozwanego jako bezzasadna, na podstawie art. 385 k.p.c. podlegała oddaleniu.

O kosztach procesu za instancje odwoławczą Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 6 pkt 3, § 12 ust. 1 pkt 1 i § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r. Nr 490.) obciążając nimi stronę przegrywającą.

Z/(...)